

The logo for the publisher 'bam bú' is located in the top right corner. It consists of the word 'bam' stacked above the word 'bú', both in a white, lowercase, sans-serif font, enclosed within a solid black circle.

bam
bú

The background of the book cover is a close-up photograph of a person's hand holding a dark, textured fabric. The hand is on the left, and the fabric is on the right. The lighting is soft, highlighting the texture of the skin and the fabric. In the bottom left corner, there are two butterflies: one is a monarch-like butterfly with orange and black wings, and the other is a smaller, brown and orange butterfly.

Tastant el cel

Una infantesa
palestina

Ibtisam Barakat

Editorial Bambú
és un segell d'Editorial Casals, SA

© 2007 Ibtisam Barakat
© 2009, Editorial Casals, SA
Tel.: 902 107 007
www.editorialbambu.com

Disseny de la col·lecció: Miquel Puig
Il·lustració de la coberta: Pere Ginard

Títol original: *Tasting the sky*
A Palestinian Childhood
Traducció: Carme Bou

Primera edició: abril de 2009
ISBN: 978-84-8343-065-1
Dipòsit legal: M-5375-2009
Printed in Spain
Imprès a Fernández Ciudad, SL, Pinto (Madrid)

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni el seu tractament informàtic, ni la transmissió en cap forma o per qualsevol mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

Nota històrica

L'Orient Mitjà és la part del món considerada per molta gent el bressol de la civilització. En l'actualitat, aquesta terra antiga malda dia a dia amb el pes feixuc de la seva història, clamant per ser entesa. La lluita per la Terra Santa, o per les zones anomenades –segons quins siguin els pobles– Israel i Palestina, és al bell mig del conflicte de l'Orient Mitjà actual.

Moltes guerres i esdeveniments mundials han fet de Terra Santa una zona d'impacte durant el segle passat i l'han duta a la situació actual. Entre aquests s'inclouen la Primera Guerra Mundial i la posterior colonització europea de l'Orient Mitjà; la Segona Guerra Mundial, l'Holocaust i la urgent necessitat del poble jueu per trobar una llar; la subseqüent creació de l'Estat d'Israel en una terra que estava majoritàriament poblada per àrabs palestins, i les guerres tant de 1948 com de 1967, que van tenir lloc entre països àrabs i Israel.

L'any 2007 es va celebrar el 40è aniversari de la Guerra dels Sis Dies. *Tastant el cel* se situa en el marc d'aquesta guerra i de l'ocupació israeliana que la va seguir. La primera part, «Una carta per a ningú», passa el 1981 i ens porta a recordar la Guerra dels Sis Dies. La segona part, «La bústia de la memòria», comença el primer dia de la Guerra dels Sis Dies i abasta quatre anys, fins al 1971. La tercera part, «Una carta per a tots», retorna el lector al 1981.

El conflicte entre israelians i palestins és un dels més complicats de l'era moderna perquè tots dos pobles, des dels seus respectius contextos, tenen vincles justificadament forts amb Terra Santa. Reduït a la seva essència, aquest conflicte ens parla de dos pobles, i els dos han patit unes històries difícils. Un dels grans obstacles per resoldre aquest enfrontament sembla ser la incapacitat de trobar un terreny comú que permeti als dos bàndols comprendre i acceptar la història de l'altre i cooperar per assolir els seus objectius comuns de viure en pau i llibertat.

Malgrat això, no tot és lluita entre ambdós pobles. També hi ha un conflicte internacional, alimentat per les rivalitats ètniques i religioses així com per diferents interessos econòmics i militars. Molts països tenen una implicació intensa amb israelians i palestins. Però el plantejament d'ali-near-se amb un grup o l'altre, preocupant-se només per un en lloc de fer-ho pels dos, sembla alimentar la disputa. Arribar a la resolució d'aquest conflicte exigirà la participació constructiva de molta gent del món. Una solució real ha d'aportar, a més de llibertat i seguretat per israelians i

palestins, espai perquè tots dos pobles assumeixin el fet d'haver estat víctimes i d'haver fet que altres ho fossin. Un cop aconseguit això, sens dubte la solució donarà grans esperances a tota la humanitat, perquè aquest conflicte ha estat un dels grans obstacles per a la pau al món actual.

Hi ha una cosa que ens pot ajudar a aprendre més sobre l'Orient Mitjà i a aprofundir en la comprensió d'israelians i palestins: compartir històries. La meva, n'és una de moltes. Juntes, aquestes històries poden ensenyar-nos que les persones som interdependents i que tenim les mateixes necessitats bàsiques. Juntes, aquestes històries ens poden inspirar per unir-nos de cor i de ment. I així, amb la nostra saviesa col·lectiva, trobar una solució a aquest conflicte, i a qualsevol altre, podrà ser possible.

*On has estat?
Per què no has crescut?
Si ens ho pregunten,
direm que ens en vam oblidar.*

*Qui va dir als nens
que creïessin
va venir i se'n va anar.
I a nosaltres no ens va dir res.*

Cançó àrab *Ya Dara Douri Fina*, de Fairuz; lletra de Rahbani Brothers.

Part I
Una carta per a ningú
1981, Surda, Cisjordània

*Com un ocell que esgarrapa
els barrots d'una gàbia
desitjant que fossin branques;
els meus dits s'agafen
a les barres de l'autobús.*

Però jo no desitjo res.

Sóc a mig camí de Birzeit a Ramallah, al control de l'exèrcit israelià a Surda. Ningú no sap quant de temps haurem d'estar dalt l'autobús. Un *jeep* de l'exèrcit està aparcad de costat per bloquejar la carretera. Uns soldats a un altre *jeep* observen amb els seus fusells. Estan preparats per disparar. Un filat espinós per punxar les rodes és a prop del senyal d'estop. Em penedeixo d'haver-me volgut asseure al davant.

La finestra de l'autobús emmarca el control com si fos una postal que voldria poder enviar per carta a tots els meus llunyans amics. Em demanen que els descrigui un dia de la meva vida. Però no m'hi atreveixo. Si els parlés de la por que s'amaga sota els meus peus com una mina de terra, em tornarien a escriure?

Un soldat salta dalt l'autobús. Es queda en el graó més alt. Amaga els ulls darrere unes ulleres de sol, fosques com

la nit. «Cap a on?». Llança la pregunta com una pedra. Jo encongeixo el cap sobre el cos com una tortuga. Si jo no el veig, potser ell no em veurà a mi.

Ho torna a preguntar. Jo continuo callant. No crec que una noia d'institut com jo sigui prou visible, ni existeixi prou perquè un soldat amb un rifle, una pistola, una porra, un casc i botes altes hi pari atenció. Deu estar parlant amb l'home que seu darrere meu.

Però se m'acosta. El seu uniforme caqui i la culata del seu rifle em toquen el genoll. Se'm gela la carn.

–Cap a on?

S'inclina més a prop de la meva cara. Sento l'angoixat silenci de la gent de l'autobús com un cop de colze.

–Ramallah –quequejo.

–Ramallah? –repeteix com si estigués sorprès–. *Khalas. Ma feesh Ramallah. Kullha rabat* –diu en un àrab xampur-rejat. Les paraules sonen com si les haguessin apallissat, com si tinguessin tants blaus a sobre que amb prou feines poden dir el seu significat.

Però jo les reconstrueixo: «Ramallah ja no existeix», diu. «Ara ja deu haver desaparegut del tot.»

Busco els ulls del soldat, però les seves ulleres de sol són murs que no em deixen veures. Busco qualsevol gest a la seva cara que m'expliqui alguna cosa més que els mots que acaba d'emetre sobre Ramallah. Què vol dir? Han derrocat les cases? I la gent? Trobaré el meu pare i la meva família? M'esperaran? La por és un torb dins meu. Mil preguntes ressonen al meu cap.

Fa menys d'una hora que agafava l'autobús de Ramallah

a Birzeit. Ara estic de tornada. Com pot desaparèixer tot en menys d'una hora? Alguna cosa deu funcionar malament en mi. Potser no sé com pensar, com entendre el meu món. Avui he triat asseure'm davant quan hauria d'haver escollit amagar-me a la part del darrere. Hauria d'haver pensat que un seient del davant et permet veure molt més el que t'espera.

Vull obrir la boca i deixar que els meus sentiments s'escapin com ocells, que emigrin per sempre. Estic esperant que el soldat surti de l'autobús. Però no ho fa.

Ens compta, treu una ràdio i parla. No ho entenc i en certa manera me n'alegro. No vull saber què està dient de mi o de l'autobús, ni el que planeja fer.

Torna a parlar àrab, agafa la identificació del conductor, li diu que ens porti a tots –vells, joves, mares, estudiants, tothom– al Centre del Govern Militar. Es refereix al complex jutjat-presó militar que hi ha camí de Ramallah. Jo sé on és. S'alça sobre el terra com una maledicció: gran, tenebrós, envoltat de misteri. D'aquí a deu minuts el nostre autobús hi arribarà.

D'altres soldats ens esperen a l'entrada del complex. Un camina cap a la finestra del nostre conductor, li diu que faci baixar tots els passatgers, que faci mitja volta i marxi. El conductor ens demana disculpes. Diu que si no fos per l'ordre, ens esperaria l'estona que calgués. Em pregunto si té por de seguir sol fins a Ramallah, por d'estar sol quan esbrini si realment està en runes.

–Espereu un moment –diu–, us tornaré els diners.

Però ningú no pot esperar.

–Yallah! Yallah! –ens apressa un soldat–. Ràpid!